

Straffrättsliga åtgärder mot tillgreppsbrott och vissa andra brott (Ds 2019:1)

Villaägarnas Riksförbund har beretts tillfälle att yttra sig över promemorian och får anföra följande.

Småhusägare är oroliga för att råka ut för ett inbrott i bostaden. Det bekräftar även BRÅ:s Nationella trygghetsundersökning (NTU 2018) där mer än var tredje småhusägare (34 %) nu svarar att de är oroliga för att utsättas för ett bostadsinbrott. Det är en ökning med drygt 30 % sedan 2007.

När man utsätts för ett bostadsinbrott blir man inte bara bestulen. Ett bostadsinbrott är också en integritetskränkning och något som skapar otrygghet för lång tid framåt. En tjuv har varit inne i bostaden och är kanske fortfarande kvar när man kommer hem. Många frågar sig om det kommer att hända igen, om man vågar låta barnen få gå hem själva i fortsättningen och så vidare. Blir man bestulen på något som har affektionsvärde är förlusten ännu större.

Villainbrotten har ökat kraftigt över tid, oavsett om man jämför två enskilda år eller om man jämför 00-talet med 10-talet. Under 2018 gick antalet anmälda villainbrott ner rejält. Enligt polisens nationella operativa avdelning (Noa), underrättelseenheten, är hypotesen att de internationella brottsnätverk som ligger bakom åtminstone hälften av alla bostadsinbrott har ställt om sin verksamhet och nu ägnar sig åt andra stölder. Noa gör bedömningen att den organiserade tillgreppsbrottsligheten kommer att öka eller ligga kvar på samma nivå som idag under den kommande tvåårsperioden.

Det är positivt att villainbrotten sjunker, men det är också tydligt hur flexibla de internationella brottsnätverken är. Man kan inte utesluta att villainbrotten åter ökar. Målet måste vara en långsiktig och varaktig nedgång.

Villaägarnas Riksförbund välkomnar förslaget om införande av brottet inbrottsstöld där integritetskränkningen av ett bostadsinbrott slår igenom på ett tydligt sätt straffrättsligt. Förbundet anser att minimistraffet för inbrottsstöld bör bestämmas till ett år.

Det räcker inte med att skärpa straffen utan det krävs också andra åtgärder, t ex ökade befogenheter för tullen och kustbevakningen för att förhindra att stöldgods lämnar landet.

Fördelen med att bestämma straffminimum till ett år är att det då finns en presumtion för att påföljden verkligen ska bestämmas till fängelse. Det är en viktig signal till brottsoffret om att lagstiftaren tar integritetskränkningen på största allvar.

Det är också en tydlig signal till inbrottstjuven, och inte minst till de internationella stödligorna, att man riskerar att hamna i fängelse om man begår ett bostadsinbrott. I den nyligen publicerade rapporten *Internationella brottsnätverk inom organiserad tillgrepps-brottslighet* konstaterar polisen att just låga straff är ett viktigt incitament för ligorna att fortsätta sin brottsliga verksamhet.

I förhållande till stödligorna innebär dessutom ett års straffminimum ökade möjligheter att utvisa utländska medborgare som begår brott, något som både regeringen och oppositionen säger sig vilja göra.

De internationella stödligorna är professionella. För att möta dem behöver polisen få bättre verktyg. Med ett års straffminimum får polisen använda så kallad överskotts-information som framkommit vid hemlig avlyssning, övervakning eller kameraövervakning för att inleda en förundersökning eller motsvarande utredning om inbrottsstölden. Det kan leda till att polisen lyckas identifiera de ankarpersoner som befinner sig här och som underlättar den brottsliga verksamheten och de ankarplatser där stöldgods förvaras.

VILLAÄGARNAS RIKFÖRBUND

Gunnar Jansson
Förbundsdirektör